

บทที่ 3

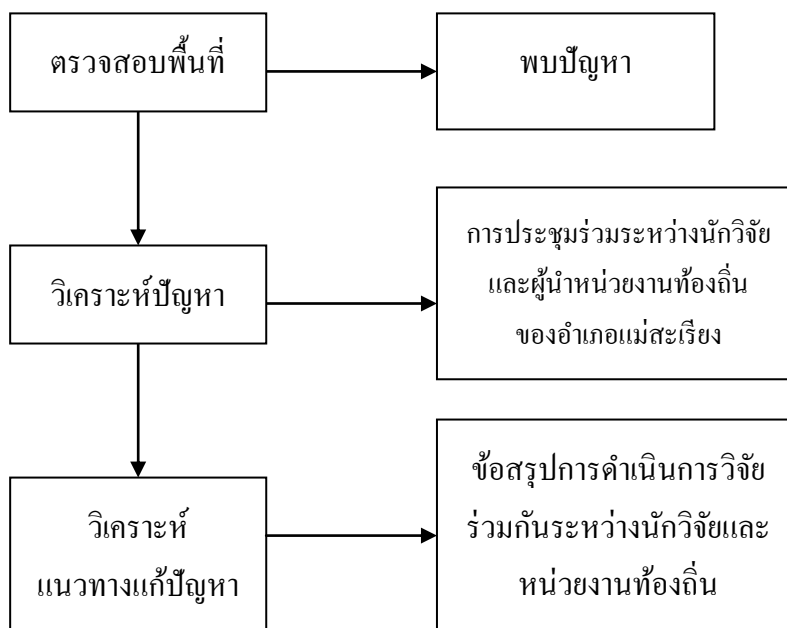
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร และพื้นที่ โดยทำหนังสือขอตกลงความร่วมมือ กับหน่วยงานของอำเภอแม่สะเรียง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วม องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียงและเทศบาลตำบลแม่สะเรียง เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ โดยมีขั้นตอนในการวิจัย คือ การวางแผนการวิจัย กำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

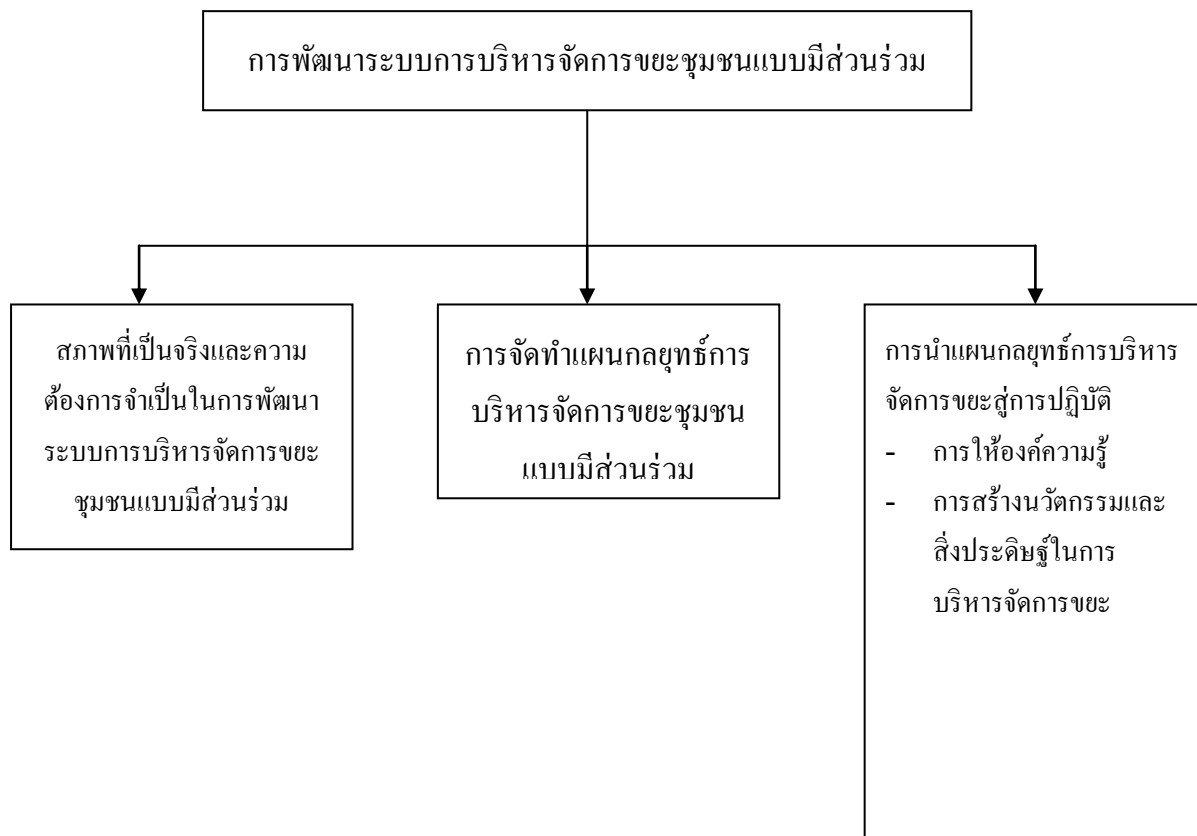
แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

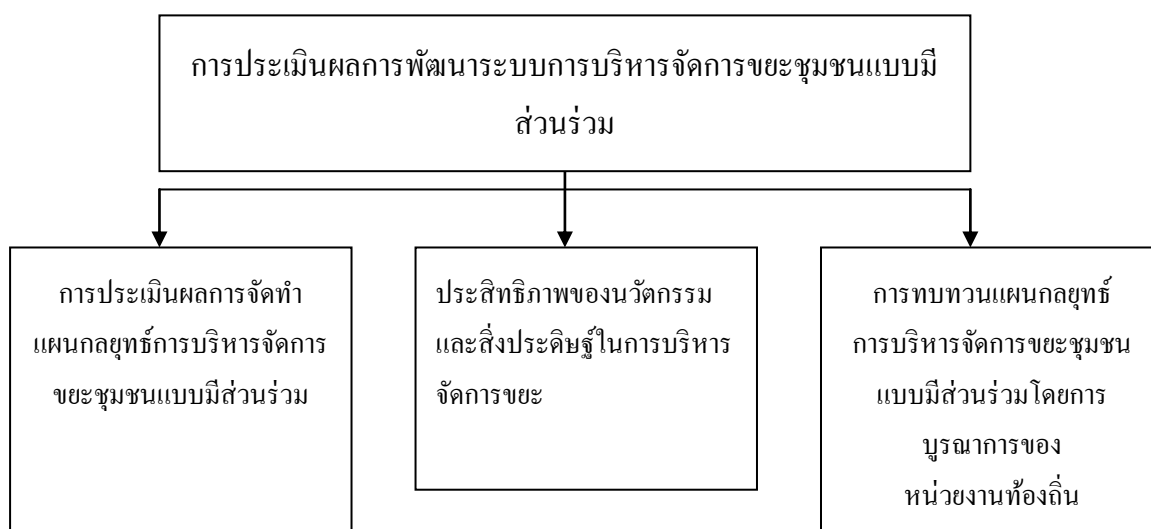
ขั้นเตรียมการ

ขั้นตอนดำเนินงาน

ขั้นการติดตามและประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในขั้นเตรียมการและการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

- 1.1 นายกเทศบาลตำบลแม่สะเรียง
- 1.2 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่มยวม
- 1.3 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่คง
- 1.4 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง
- 1.5 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 4 คน รวมเป็น 16 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่มยวม และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 กลุ่มข้าราชการอำเภอแม่สะเรียง
- 2.2 กลุ่มร้านค้า
- 2.3 กลุ่มสถานศึกษา
- 2.4 กลุ่มชุมชนตลาดนัด
- 2.5 กลุ่มโรงแรม
- 2.6 กลุ่มชุมชน ศาสนสถาน
- 2.7 กลุ่มชุมชนครัวเรือน

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง แม่ยวม และแม่คง โดยจำแนกตามกลุ่มข้าราชการอำเภอแม่สะเรียง กลุ่มร้านค้า กลุ่มสถานศึกษา กลุ่มชุมชนตลาดนัด กลุ่มโรงแรมและกลุ่มชุมชนศาสนสถาน

เขตพื้นที่ กลุ่ม	เทศบาล ตำบล แม่สะเรียง	อบต. แม่สะเรียง	อบต. แม่ยวม	อบต. แม่คง	รวม
ข้าราชการอำเภอแม่สะเรียง	30	20	20	20	70
กลุ่มร้านค้า	20	15	15	15	65
กลุ่มสถานศึกษา	5	5	5	5	20
กลุ่มชุมชนตลาดนัด	25	20	20	20	85
กลุ่มโรงแรม	5	5	5	5	20
กลุ่มชุมชนศาสนสถาน	5	5	5	5	20
กลุ่มชุมชนครัวเรือน	40	30	30	30	130
รวม	130	100	100	100	410

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการนำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 3.1 ชุมชนนาร่อง บ้านโป่งโน เทศบาลตำบลแม่สะเรียง
- 3.2 ชุมชนนาร่อง บ้านพร้าวนอก องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง
- 3.3 ชุมชนนาร่อง บ้านหนองป่าแขม องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง
- 3.4 ชุมชนนาร่อง บ้านจอมกิตติ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยวม

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

- 4.1 เทศบาลตำบลแม่สะเรียง
- 4.2 องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ยวม
- 4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล แม่คง
- 4.4 องค์การบริหารส่วนตำบล แม่สะเรียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม เพื่อเตรียมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะ
2. แบบสรุปผล โครงการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม
3. แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของชุมชนแบบมีส่วนร่วม
4. แบบประเมินการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม
5. แบบประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ในการบริหารจัดการขยะ
6. แบบประเมินการบริหารจัดการขยะชุมชนนาร่อง
7. แบบสรุปผลการทบทวนแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยการบูรณาการของหน่วยงานท้องถิ่น
8. แบบสัมภาษณ์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของชุมชนแบบมีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

กิจกรรม/ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มประชากร/ตัวอย่าง
การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1	แบบบันทึก	นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ตัวแทนชุมชน
การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2	แบบบันทึก	นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ตัวแทนชุมชน
การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 3	แบบบันทึก	นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ/ เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ตัวแทนชุมชน

กิจกรรม/ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มประชากร/ตัวอย่าง
สำรวจสภาพที่เป็นจริงและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของชุมชนแบบมีส่วนร่วม	แบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์	ข้าราชการอำเภอแม่สะเรียง กลุ่มร้านค้า กลุ่มสถานศึกษา กลุ่มชุมชนตลาดนัด กลุ่มโรงแรม กลุ่มชุมชนศาสนสถาน ตัวแทนชุมชน
ประชุมจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม	แบบสรุปผลโครงการ	นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ ตัวแทนชุมชน /เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม	แบบสรุปผลโครงการ/ สังเกต	เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ตัวแทนชุมชน / เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
สร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ในการบริหารจัดการขยะ	การสังเกต/ แบบสัมภาษณ์	เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/
- การบริหารจัดการขยะชุมชนนำร่อง	แบบสัมภาษณ์/ การสังเกต	หมู่บ้านโป่งใน หมู่บ้าน
- การทบทวนแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยการบูรณาการของหน่วยงาน	แบบสรุปผลโครงการ	นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล/ ตัวแทนชุมชน /เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การบันทึกผลการประชุมกลุ่มย่อย โดยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยการจำแนกข้อมูลที่รวบรวมได้ จัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบการศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ซึ่งเป็นการบรรยายผลสะท้อนกลับ จากการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาแปลงข้อมูลเป็นรหัสตัวเลขและบันทึกลงในสื่อกอมพิวเตอร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมบางประการ ใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ข้อมูลผลการสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและความต้องการที่จำเป็นในการจัดการขยะชุมชนของอำเภอแม่สะเรียงและการมีส่วนร่วมในการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และการบริหารจัดการสำหรับการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคของการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติและแนวทางการบริหารการพัฒนา เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาจำแนกและจัดหมวดหมู่แล้วสรุปเป็นประเด็นหลักและพรรณนาข้อความอย่างละเอียด เริ่มจากการทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นแล้วนำข้อมูลที่มีความหมายในกลุ่มกลยุทธ์เดียวกันให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน

เกณฑ์ระบบการให้คะแนนและการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100) ซึ่งแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	การแปลความหมาย	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	การแปลความหมาย	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	การแปลความหมาย	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	การแปลความหมาย	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	การแปลความหมาย	น้อยที่สุด